

Beantwoording vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat in 2050 alle woningen en gebouwen in Nederland CO₂-arm zijn. Deze duurzame transitie vraagt ook om investeringen in de verduurzaming van woningen. De verduurzamingsopgave in de gebouwde omgeving is groot, net zoals de ambities uit het Klimaatakkoord voor kostenverlaging en versnelling voor verduurzaming. Het Programma Versnelling Verduurzaming Gebouwde Omgeving (PVGO) heeft als doel het isoleren van 2,5 miljoen woningen. Er is al veel geleerd en de oplossingen zijn beschikbaar, nu is het tijd om aan vraagbundeling en opschaling te gaan werken.

Programmalijn 5 'Innovatief en duurzaam bouwen' van het PVGO zet in op het creëren van een continue bouwstroom waarbinnen de toepassing van meer integrale verduurzamingspakketten kan worden opgeschaald. In het PVGO is daarvoor onder meer een subsidieregeling aangekondigd is voor ondersteuning en begeleiding van het proces om partijen bijeen te brengen en tot een gezamenlijke vraagbundeling te komen. Procesondersteuning kan helpen bij de ondersteuning en begeleiding van het proces om partijen bijeen te brengen. Het is nodig zodat woningeigenaren een samenwerkingsverband vormen en de besluitvormingsprocessen sneller afstemmen op elkaar en doorlopen. De opschaling van duurzame renovatieprojecten kan versneld worden door een financiële stimulans te geven aan de procesondersteuning. Hierbij gaven woningcorporaties aan behoefte te hebben aan procesondersteuning om zo tot een gezamenlijke vraagbundeling en opschaling van duurzame renovatieprojecten te komen.

2. Wie zijn betrokken?

De betrokken partijen zijn BZK (opdrachtgever) en RVO (uitvoerder). Daarnaast zijn de volgende partijen bevraagd over de opzet van de regeling: Verbouwstromen (Stroomversnelling, Bouwcampus, TKI Urban Energy en BTIC), Vereniging Eigen Huis, Aedes, Plumers Isolatie en Regionaal Energie Loket.

3. Wat is het probleem?

In de bouw is een grote productiviteitsgroei nodig om de verduurzamingsopgave van woningen op een betaalbare manier te kunnen realiseren. Diverse stakeholders hebben aangegeven dat een continue en voorspelbare bouwstroom een randvoorwaarde is, voordat bewezen technieken voor schaalvergroting van verduurzaming ook daadwerkelijk geproduceerd en afgenomen worden. Marktpartijen kunnen pas hun productiecapaciteit inrichten en met beheersbaar risico investeren in de productiefaciliteiten wanneer er een continue en voorspelbare bouwstroom is. Dat er grotere aantallen van renovatieprojecten komen is dan ook een randvoorwaarde voor het opschalen van de duurzame renovatieprojecten. Het is nodig om, in zowel de koop- als huursector, meer aan vraagbundeling tussen de verschillende partijen te doen en zo hun vraag op te schalen. Op deze manier zorgt vraagbundeling voor een grotere en meer continue verbouwstroom, waarbij de bouw zich kan instellen op een opschaling van het verduurzamen van de gebouwde omgeving.

Om deze schaalvergroting te realiseren is het belangrijk om samenwerkingsverbanden aan te gaan. Dit zorgt ervoor dat partijen over de grenzen van hun eigen vastgoed kijken en samen gaan werken aan duurzame renovatieprojecten. Dit is niet alleen goed voor het opschalen van de renovatieprojecten, maar bij een effectief samenwerkingsverband kan er meer worden gedaan, voor minder kosten en sneller. Vraag bundelen en opschalen gebeurt niet vanzelf. Het vraagt vooraf investeringen in tijd en geld, maar ook vertrouwen in de nieuwe samenwerkingspartners. Dat betekent dat de regie over het vastgoed of een eigen woning met anderen moet worden gedeeld. Samenwerken met andere partijen kost in eerste instantie meer tijd en meer geld. De voordelen van kostenreductie voor de opdrachtgever volgen pas achteraf. Woningcorporaties

geven aan dat dit een drempel is voor het opstarten van een samenwerkingsverband en dat een bijdrage voor een procesondersteuner hierbij zou kunnen helpen in de beginfase van vraag bundelen en gezamenlijk opschalen.

4. Wat is het doel?

De subsidieregeling Procesondersteuning voor Opschaling Renovatieprojecten (SPOR) heeft als doel opschaling van verduurzaming in de gebouwde omgeving te stimuleren. De SPOR doet dit door subsidie te verstrekken voor de benodigde procesondersteuning van samenwerkingsverbanden die hun duurzame renovatieprojecten gezamenlijk willen opschalen.

Op basis van de SPOR kan subsidie worden aangevraagd voor het inschakelen van een procesondersteuner die ondersteuning biedt aan samenwerkingsverbanden om de eerste of verdere stappen te zetten bij schaalvergroting van verduurzaming in renovatieprojecten, zoals het voorbereidings-, besluitvormings- en afstemmingsproces binnen het samenwerkingsverband. De SPOR subsidieert procesondersteuning, specifiek voor vraagbundeling ten behoeve van renovatieprojecten voor het verduurzamen van koop- en huurwoningen om zo schaalvergroting te realiseren en verduurzaming te versnellen.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De aantallen woningen die worden verduurzaamd, zoals gesteld in het Klimaatakkoord, blijven achter bij de doelstellingen. Grootschalige, verregaande verduurzaming van woningen komt weinig van de grond. Ook is er een grote druk op de arbeidsmarkt in de bouwsector. Vraagbundeling en productinnovatie is daarom gewenst, maar komt maar weinig tot stand.

Als de overheid niets doet blijven de aantallen verduurzaamde woningen achter, en komen de doelstellingen uit het Klimaatakkoord en het Programma Verduurzaming Gebouwde Omgeving (PVGO) in gevaar.

6. Wat is het beste instrument?

Er is gekozen voor een financieel beleidsinstrument, omdat dit aansluit bij de financiële aard van het probleem. De kostenreductie van samenwerking volgt pas achteraf en de slagingskans van de samenwerking en daarmee de financiële investering is ook onzeker. Er is een (financiële) drempel om te beginnen met een samenwerkingsverband, daarom is gekozen voor een subsidieregeling voor de subsidiering van procesondersteuning bij duurzame renovatieprojecten. Hierbij is de aanname dat bij een relatief simpele regeling met een lichte aanvraagprocedure de drempel verlaagt en het aantrekkelijker wordt om samenwerkingsverbanden te ontwikkelen en aan te gaan. Het opzetten van een subsidieregeling sluit ook aan bij de wensen van woningcorporaties. In de afgelopen jaren is door hen meermaals aangegeven dat een subsidie voor procesondersteuning wenselijk is. Deze wens kwam ook terug in de evaluatie van de Renovatieversneller.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Het opschalen en daarmee versneld verduurzamen van woningen betekent dat de broeikasgassen verminderd worden en zo wordt verdere opwarming van de aarde beperkt. Daarnaast betekent het dat meer burgers de mogelijkheid hebben om hun huis te verduurzamen, of dat de verhuurder hun woning verduurzaamt. De beste energie is bespaarde energie. Dat was altijd al zo, maar is in deze tijden van hoge energieprijzen nog eens extra belangrijk geworden. Verduurzaming leidt immers niet alleen tot minder uitstoot en een comfortabeler huis, maar ook tot een lagere energierekening.

Met de regeling zijn er ook gevolgen voor woningeigenaren (verhuurders en eigenaar-bewoners) die woningen gebundeld willen verduurzamen. Zij krijgen ondersteuning voor de samenwerking met (andere) woningeigenaren, of intermediairs voor bijvoorbeeld koopwoningen. Dit geeft hun de ruimte om afstemming vast te leggen, gezamenlijke processen op te zetten, vraagbundeling te organiseren, juridische documenten op te stellen, en zo uiteindelijk opschaling te bewerkstelligen.

Daarnaast geeft het ook kansen voor marktpartijen (m.n. bouwpartijen) om grotere aantallen woningen in een keer te verduurzamen. Door deze schaalvergroting kunnen woningen sneller worden verduurzaamd en is er tevens ruimte om hierbij te kijken naar productinnovatie.